

İhracatçı firma aracılığı ile dahilde işleme rejimine tabi üretim yapan şirketin ihracatta ödenen vergileri ödemesi ve belge düzeni hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-870
Tarih	04.07.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-870

04/07/2011

Konu : İhracatçı firma aracılığı ile dahilde işleme rejimine tabi üretim yapan şirketin ihracatta ödenen vergileri ödemesi ve belge düzeni hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, dahilde işleme izin belgesine sahip olduğunuz, Avrupa Birliği Ülkeleri dışından hammadde ithal ettiğiniz ve üretim yaptığınız, bu ürünleri bir dış ticaret firmasına fatura ederek, Avrupa Birliği ülkelerine ihracat yaptığınız, Gümrük İdaresinin telafi edici vergiyi dış ticaret firmasına tahakkuk ettirdiği, ancak bu verginin firmanız tarafından ödendiği belirtilmekte, ödenen bu verginin kayıtlarınıza nasıl alınacağı ve belge düzeninin nasıl olacağı hususunda görüş talep edilmektedir.

Bilindiği üzere, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun "Verginin Konusu" başlıklı 1'inci maddesinin 2'nci fıkrasında kurum kazancının, gelir vergisinin konusuna giren gelir unsurlarından oluştuğu belirtilerek, Kanunun "Safi Kurum Kazancı" başlıklı 6'ncı maddesinde kurumlar vergisinin, mükelleflerin

bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı ve safi kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanunu'nun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun "Ticari Kazancın Tarifi" başlıklı 37'nci maddesinde; "Her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançlar ticari kazançtır",

"Bilanço Esasında Ticari Kazancın Tespiti" başlıklı 38'inci maddesinde ise; "Bilanço esasına göre ticari kazanç, teşebbüsdeki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müsbet farktır. Bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce:

1. İşletmeye ilave olunan değerler bu farktan indirilir;
2. İşletmeden çekilen değerler ise farka ilave olunur.

Ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanunu'nun değerlemeye ait hükümleri ile bu kanunun 40 ve 41. maddeleri hükümlerine uyulur."

Hükümleri yer almaktadır.

Aynı Kanun'un "İndirilecek Giderler" başlıklı 40'inci maddesinde ise safi kazancın tespit edilmesinde indirilecek giderler sayılarak, 1'inci bendinde; "Ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderlerin" safi kazancın tespitinde indirilebileceği belirtilmiştir.

Ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderler, Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunları'nda sayılan kanunen kabul edilmeyen giderler dışında kalan ticari organizasyona bağlı olarak yapılan giderlerdir ve bunlara işletme gideri de denilebilir.

Ticari kazancın tespitinde iki temel ilke geçerlidir. Bunlar "dönemsellik" ve "tahakkuk esası" ilkeleridir. Tahakkuk esası ilkesinde, gelir veya giderin miktar ve mahiyet itibarıyla kesinleşmiş olması, yani geliri veya gideri doğuran işlemin tekemmül etmesinin yanı sıra, miktarının ve işlemten kaynaklanan alacağın veya borcun ödeme şartlarının da belirlenmiş olması gereklidir. Bu esas dikkate alındığında bir gelir unsurunun, özel bir düzenleme bulunmadığı sürece, mahiyet ve tutar itibarıyla kesinleştiği dönem kazancının tespitinde dikkate alınması gerekmektedir.

Öte yandan, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun, "Mükellef ve Vergi Sorumlusu" başlıklı 8'inci maddesinin üçüncü fıkrasında; "Vergi kanunlarıyla kabul edilen haller müstesna olmak üzere, mükellefiyete veya vergi sorumluluğuna müteallik özel mukaveleler vergi dairelerini bağlamaz." hükmü yer almaktadır.

"Faturanın Tarifi" başlıklı 229'uncu maddesinde; faturanın, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olduğu belirtilmiştir.

"Faturanın Nizamı" başlıklı 231'inci maddesinin 5'inci fıkrasında; faturanın, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

"Fatura Kullanma Mecburiyeti" başlıklı 232'nci maddesinde ise; "Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler:

1. Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara;
2. Serbest meslek erbabına;
3. Kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara;
4. Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere;
5. Vergiden muaf esnafa.

Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler.

..." hükmü yer almaktadır.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, mükellefiyet ve vergi sorumluluğu ile ilgili özel sözleşmeler vergi idaresini bağlamayacağından, dahilde işleme belgesine sahip olarak Avrupa Birliği ülkeleri dışından ithal ederek üretmiş olduğunuz mamullerin fatura edilerek ihracatçı dış ticaret şirketi aracılığı ile Avrupa Birliği ülkelerine ihraç edilmesinde; gümrük idaresi tarafından ihracatçı şirket adına düzenlenen belgeler ile ihracatçı şirketten talep edilen "telafi edici vergi"nin firmanızca üstlenilmek suretiyle ödenmesi durumunda, ödenen bu tutarların kanunen kabul edilmeyen gider olarak dikkate alınması gerekmektedir.

Ancak gümrük idaresi tarafından adınıza düzenlenen belgeler ile ihracatçı şirketten talep edilen "telafi edici verginin" ihracatçı şirket tarafından şirketinize ticari teamüller çerçevesinde tahakkuk ettirilerek yansıtılması halinde söz konusu ödemelerin kurum kazancınızın tespitinde gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınabileceği hususu tabiidir.

Ayrıca, fatura; mal satışı veya hizmet ifasını tevsiken düzenlenmesi gereken bir belge olduğundan, ödenen vergi için fatura tanzim edilmesi mümkün bulunmamakta olup, firmanıza dekont ile yansıtılması mümkündür.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026